

BOEKAANKONDIGINGEN.

Mr. Dr. R. BROMBERG, arts en advocaat te 's-Gravenhage, *Het recht en de geneesheer*. No. III van reeks: *Het recht en de beroepen*, onder redactie van Prof. Mr. E. M. MEIJERS. Haarlem, H. D. TJEENK WILLINK en Zoon, 1926. Prijs f 1.—

In deze serie is o. a. reeds verschenen: „*Het recht en de apotheker*” ook van de hand van mr. dr. R. BROMBERG, die thans in het voor mij liggend boekje de wettelijke voorschriften behandelt, waarmee de geneesheer bij de uitoefening der practijk in aanraking kan komen. De schrijver heeft zich blijkbaar ten doel gesteld in hoofdzaak die voorschriften te bespreken, waerover jurisprudentie bestaat, zoodat hij dan ook tal van rechterlijke uitspraken aanhaalt, die de bestaande wetten toelichten of nader bepalen. Op die wijze behandelt hij achtereenvolgens de wet op de uitoefening der geneeskunst, die op de uitoefening der artsenijsbereidkunst (zeer in het kort natuurlijk), de artikelen uit het Burgerlijk Wetboek voor ons van belang, alsook die van het Wetboek van Strafrecht. Daarop volgt een veel minder uitgebreide bespreking van de voorschriften der armenwet, der begrafenismet, der wet op de besmettelijke ziekten, der krankzinnigenwet, der arbeidswet, der ongevallenwet en der invaliditeitswet, omdat volgens den schrijver jurisprudentie daarop, voor zoover de uitoefening der geneeskunst door de practiseerende geneesheeren betreft, vrijwel ontbreekt.

Door deze opvatting, die de schrijver van zijn taak gehad heeft, is, naar mijn meening, het eerste gedeelte van zijn boekje veel belangwekkender geworden dan het laatste. Zoo begint het al aanstonds met wat volgens arrest van den Hoogen Raad onder „geneeskundigen raad” moet worden verstaan, iets waarvan de wet geen omschrijving geeft, al verbiedt zij het verlenen daarvan „als bedrijf” aan onbevoegden. Heel belangrijk is ook, wat de schrijver zegt omtrent de uitdrukkelijke scheiding van de uitoefening der genees- en der artsenijsbereidkunst, alsook omtrent de uitzondering daarop voor „plaatsen” (niet „gemeenten”), waar geen apotheker gevestigd is. Bij het Burgerlijk Wetboek, worden besproken de verplichting tot geboorte-aangifte (art. 30), de artikelen 1406 en 1407 (schadevergoeding voor onrechtmatige daden, waarbij o. a. uitvoerig het „calomel”-geval van dr. VAN DER MEULEN ter sprake komt, alsook de daarmee samenhangende artikelen 307, 308 en 309 van het Wetboek van Strafrecht) en ten slotte de vraagstukken, die zich kunnen voordoen op het gebied van doktersrekeningen. Eindelijk behandelt hij dan de bepalingen van de Strafwet, die voor ons van belang zijn; daarvan is van het grootste gewicht het gedeelte, dat handelt over het beroepsgeheim van den geneeskundige. Toch zou ik dit gedeelte nog wel een beetje uitgebreider en overzichtelijker willen behandeld zien, omdat ik uit ervaring weet, dat jonge collegae vaak groote moeilijkheden hebben met de vraag, hoe te handelen, vooral wanneer door

rechter of magistraat krachtigen invloed op hen wordt uitgeoefend hun beroepsgeheim te schenden; ook het „verschooningsrecht” waarop de arts zich in moeilijke gevallen met goed gevolg kan beroepen, maar wat hem niet altijd bekend is, wordt door den schrijver, naar mijn zin althans, wel wat stiefmoederlijk behandeld.

De overige bovengenoemde onderwerpen, worden zooals ik reeds zeide, veel minder uitgebreid besproken, hier en daar zelfs onvolledig, naar ik meen. Bij de behandeling der „Armenwet” legt de schrijver onvoldoende nadruk er op, dat de gemeentegeneesheeren grooten steun kunnen ondervinden van de inspecteurs van het staatstoezicht op de volksgezondheid; omtrent dit punt was wel degelijk belangrijke casuïstiek te vermelden geweest. Bepaald onvolledig en voor den lezer zelfs misleidend vind ik de mededeeling op bldz. 38 bij de besmettelijke ziekten, dat die wet bij algemeenen maatregel van bestuur voor ten hoogste één jaar toepasselijk kan worden verklaard op andere ziekten, dan die in de wet genoemd zijn, en de daaraan toegevoegde mededeeling, dat in 1917 deze wet van toepassing is verklaard op meningitis cerebrospondialis epidemica; de niet-deskundige leest daaruit, dat die toepasselijkheids-verklaring slechts tot Mei 1918 heeft geduurd. De schrijver had mijns inziens dienen te vermelden, dat sinds 1917 die verklaring van jaar tot jaar vernieuwd en ook thans nog van kracht is en dat op het oogenblik hetzelfde geldt voor de poliomyelitis acuta anterior en voor de encephalitis lethargica; gevallen van al die drie ziekten behooren door den geneesheer, die ze waarneemt, aangegeven te worden.

Mijn slotsom is dus, dat dit boek in sommige gedeelten een betrouwbare gids voor den arts kan zijn, doch daarentegen in andere gedeelten zeker tekort schiet, niet genoeg geeft. Misschien zal dit laatste bij een tweeden druk, dien ik den schrijver van harte toewensch, te herstellen zijn.

P. MUNTENDAM †.

J. HUGHLINGS JACKSON, *Croonian lectures on the evolution and dissolution of the nervous system*. Vertaald in het Duitsch door OTTO SITIG. Berlijn, KARGER 1927. 137 bldz. Prijs:

Evenals voor eenigen tijd de *Study of Convulsions*, heeft thans SITIG het belangrijkste principieele werk van HUGHLINGS JACKSON in het Duitsch vertaald. Het verschijnt evenals het eerstgenoemde in den text der beide talen naast elkaar. Eerst de neurologie der laatste jaren heeft JACKSON's persoonlijkheid — voor het minst in Duitschland, maar ook wel elders — naar waarde leeren schatten en in dit boek uit 1884 vindt men gedachten, opvattingen en termen, die pas veel later bekend zijn geworden op het vasteland van Europa, hoezeer ook PICK (SITIG's leermeester) tot hun verbreiding heeft getracht bij te dragen, en hoezeer ook VON MONAKOW's denkrichting sinds lang met die van JACKSON veel gemeenschappelijks had. Zij zijn nog lang geen gemeengoed geworden, maar zij konden en moesten het zijn; pas wanneer in de gebruikelijke leerboeken der neurologie de neerslag ervan overal te vinden zal zijn,